

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/54/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718202102
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSP0:2020:8718202102.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Martina Barana v právnej veci žalobcu E. L., nar. XX.X.XXXX, bytom F. č. XXX, XXX XX P., proti žalovanému Y. O., nar. XX.X.XXXX, bytom L. XXX/XX, XXX XX J., zastúpenému Mgr. Luciou Lorenčíkovou, advokátkou so sídlom Murgašova 86/1, 058 01 Poprad, o zaplatenie sumy 2.825,82 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 12.10.2018 č. k. 17C/20/2018 -111 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok vo výrokoch II. a III.

Priznáva žalovanému vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 132,84 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a priznal žalovanému voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 90 %.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že žaloba žalobcu je čiastočne dôvodná. Uviedol, že vykonal dôkazy prostriedkami procesného útoku - listinné dôkazy predložené žalobcom na preukázanie vzniku bezdôvodného obohatenia, prostriedkami procesnej obrany - výsluch žalovaného, v rámci ktorého bola zo strany žalovaného vznesená námietka premlčania. Uviedol, že žalobca v súvislosti so správou bytu č. X., v bytovom dome súp. č. XXX, smrťou nebohej matky C. L. aj v súvislosti so zrušením a vyporiadaním podielového spoluvlastníctva k bytu, investoval finančné prostriedky ako jeden zo spoluvlastníkov. Žalovaný bol jedným zo spoluvlastníkov tejto nehnuteľnosti a v zásade žalobca podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, má právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, keď sám uhrádzal namiesto iných platby za tento byt. Súd prvej inštancie prihliadol na námietku premlčania, ktorú vzniesol žalovaný a zistil, že táto je sčasti opodstatnená. Priznal žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia nárok vo výške 132,84 eur, ktorý, ktorý predstavuje podiel 1/6-iny podľa výšky spoluvlastníckeho podielu k bytu, na nákladoch v súvislosti s bytom č. X v bytovom dome súp. č. XXX, kat. úz. J.. Uviedol, že ide o náklady vyplývajúce z pripojených listinných dôkazov za obdobie 2 roky spätne pred podaním žaloby dňa 18.4.2018, teda od apríla 2016 nájomné vo výške 92,- eur, elektrina 7,- eur, máj 2016 nájomné 92,- eur, elektrina 12,86 eur, jún 2016 nájomné 92,- eur, elektrina 7,80 eur, júl 2016 nájomné 92,- eur, august 2016 nájomné 92,- eur, elektrina 5,44 eur, september 2016 nájomné 92,- eur, elektrina 7,80 eur, október 2016 nájomné 92,- eur, elektrina 7,80 eur, november 2016 nájomné 69,- eur, elektrina 7,80 eur a napokon december 2016 nájomné 19,73 eur, elektrina 7,80 eur, spolu 793,03 eur, z čoho 1/6-ina predstavuje sumu 132,84 eur a ide v tejto súvislosti o nepremlčaný nárok žalobcu. Pokiaľ ide o ostatné žiadané nároky, tieto sa premlčali v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe a trojročnej objektívnej premlčacej dobe podľa § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvej

inštancie v tejto súvislosti vymenoval, že ide o náklady súvisiace s týmto bytom za roky 2000 - 2015 a obdobie január až marec 2016, keď je zrejmé, že žalobca najneskôr ku dňu právoplatnosti osvedčenia o dedičstve k 9.11.2016 vedel, kto sa stal spoluvlastníkom nehnuteľností a realizáciou jednotlivých platieb vedel, že ostatní spoluvlastníci sa na jeho úkor obohacujú. Uvedené platí aj pre náklady za opravu bytu v rokoch 2003, 2008, 2013 - 2014 a 19.2.2019. Všetky tieto položky sú premlčané v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe, aj v trojročnej objektívnej premlčacej dobe (okrem položky 123,56 eur, v súvislosti s výmenou vodomerov). Uvedené platí aj pre žiadané dlhy poručiťky, náklady na opravu hrobky a náklady za znalecké posudku č. XXX/XXXX a XX/XXXX. Súd prvej inštancie dodal, že aj v prípade, že objektívna premlčacia doba uplynula a subjektívna premlčacia doba neuplynula, právo je premlčané, taktiež, ak uplynula subjektívna premlčacia doba a objektívna doba neuplynula, právo je premlčané a toto právo priznať nemožno.

3. O trovách konania strán sporu rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 2 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku, okrem výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol v tejto časti rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Poukazuje na to, že svoj nárok vo vzťahu k žalovanému odôvodnil tým, že po neb. C. L. sa stal spoluvlastníkom 2-izbového bytu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a zariadeniach domu a na pozemku v kat. úz. J.. Žalobca od smrti poručiťky uhrádzal náklady súvisiace s predmetným bytom a na základe dedičského konania sa stal žalovaný spoluvlastníkom bytu v podiele 1/6-iny. Žalovaný sa odmietol podieľať na nákladoch po poručiťke a nákladoch za znalecký posudok, ako aj nákladoch súvisiacich s údržbou bytu. Všetky tieto náklady znášal žalobca. Má za to, že súd pri rozhodovaní vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zdôrazňuje, že dedičské konanie po nebohej poručiťke bolo právoplatne ukončené 9.11.2012 aj napriek tomu, že táto zomrela XX.X.XXXX, pričom žalobca nemohol o výsledku dedičského konania vedieť a z objektívnych dôvodov uhrádzal všetky platby sám. Následne požiadal Okresný súd Poprad o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k predmetnému bytu za náhradu, pri ktorom si uplatňoval aj nároky voči žalovanému. Z dôvodu neúmerných prieťahov zo strany žalovaného a súdu, napokon žalobca súhlasil, aby súd rozhodol len o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k bytu s tým, že svoje nároky si bude uplatňovať osobitnou žalobou, na základe čoho podal v predmetnom konaní žalobu dňa 18.4.2018. Žalovaný sa aj podľa vlastných vyjadrení v priebehu predchádzajúcich konaní úmyselne vyhýbal plneniu si povinností z bezdôvodného obohatenia, preto mal súd posudzovať premlčanie podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je premlčacia doba z dôvodu bezdôvodného obohatenia za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

5. Žalovaný navrhol rozsudok v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania. Uvádza, že žalobca neberie do úvahy, že zamietnuté nároky sa mu premlčali v dvojročnej subjektívnej premlčacej lehote a niektoré z nich aj v trojročnej objektívnej premlčacej lehote. Ak uplynula subjektívna premlčacia lehota (2 roky) a neuplynula objektívna trojročná doba, aj tak je právo premlčané, a to platí aj naopak.

6. Žalobca zotrval na podanom odvolaní a zdôrazňuje úmyselné vyhýbanie plnenia si povinností z bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného.

7. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, a teda okrem výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu opodstatnené nie je.

8. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil, o veci následne správne rozhodol a skutkové zistenia prvoinstančného súdu majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

9. Žalobca v tomto konaní požadoval od žalovaného vydanie bezdôvodného obohatenia v celkovej výške 2.825,82 eur a v tejto súvislosti podľa žalobcu išlo o náklady súvisiace s údržbou bytu č. X, ktorý sa nachádza v bytovom dome súp. č. XXX, kat. úz. J., na ulici L. XXX/XX v J. a dlhy právnej predchodkyne strán konania.

10. Tento byt nadobudli v dedičskom konaní po C. L., rod. O., zomrelej XX.X.XXXX, podľa osvedčenia o dedičstve OS Poprad sp. zn. XD/XXXX/XX do podielového spoluvlastníctva okrem iných dedičov, žalobca v rozsahu podielu 3/6-ín a žalovaný v podiele 1/6-iny. Osvedčenie o dedičstve po poručiteľke nadobudlo právoplatnosť dňa 9.11.2012.

11. Po zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva sa výlučným vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti stal žalobca na základe rozsudku vydaného Okresným súdom Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/289/2014 a v priebehu uvádzaného konania sa žalobca vyjadril, že náklady, ktoré vynaložil v súvislosti so správou a opravou tohto bytu, si bude uplatňovať v osobitnom konaní.

12. Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

13. Podľa § 454 Občianskeho zákonníka, bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

14. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

15. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ust. § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr než zabezpečená pohľadávka.

16. Podľa § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

17. Premlčanie je vo všeobecnosti definované ako uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby sa právo vykonalo, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie námietky premlčania znamená, že súd nemôže premlčané právo priznať.

18. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia je právom majetkovým, a preto sa premlčuje podľa ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia sa teda môže premlčať tak v subjektívnej dobe (§ 107 ods. 1 OZ), ako aj v objektívnej dobe (§ 107 ods. 2 OZ). Podobne ako pri premlčaní práva na náhradu škody (§ 106), aj pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, ide o kombinované premlčacie doby, začiatok ich plynutia je stanovený odlišne a odlišný a na sebe nezávislý je aj ďalší priebeh ich plynutia, ako aj ich skončenie.

19. Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto na jeho úkor bezdôvodné obohatenie získal. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, a to tak trojročnej, ako aj desaťročnej, v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia, je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť a rovnako objektívnu premlčaciu nemožno prekročiť, hoci by boli ešte podmienky pre plynutie subjektívnej premlčacej doby.

20. Odvolací súd konštatuje, že prvoinštančný súd sa správne vypořiadal s námietkou premlčania uplatnenou vo vzťahu k žiadaným nárokom, ktoré žalobca definoval ako náklady súvisiace s údržbou a úpravou bytu nadobudnutého v predchádzajúcom dedičskom konaní do podielového spoluvlastníctva strán konania a dlhy poručiteľky. Podstatné pre prejednávajúcu vec je zistenie, že v prípade prvoinštančným súdom zamietnutých nákladov, ku dňu podania žaloby (18.4.2018) uplynula dvojročná

subjektívna premlčacia doba. Začiatok jej plynutia súd prvej inštancie správne ustálil od okamihu právoplatnosti dedičského konania v prípade žiadanych nákladov, ktoré boli vynaložené pred dátumom 9.11.2012. Rovnako platí, že aj v prípade neskôr vynaložených nákladov (výmena okien v byte v roku 2013, výmena vodomerov vo februári 2016, náklady za znalecký posudok vyhotovený v apríli 2014) je zrejmé, že ku dňu začatia konania, uplynula dvojiročná subjektívna zákonom určená premlčacia doba. Argumentácia o nevyhnutnosti aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacej lehoty podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka (bez bližšej špecifikácie jej opodstatnenosti), za danej situácie nemá právny význam.

21. So zreteľom na všetky tieto dôvody odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania strán sporu potvrdil postupom podľa § 387 CSP.

22. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovanému vzhľadom na výsledok odvolacieho konania patrí vo vzťahu k žalobcovi náhrada trov tohto štádia konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).